

РЕШЕНИЕ

№ 1000

гр. Варна , 01.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ в публично заседание на осемнадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина И. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Цветелина Н. Цветанова
като разгледа докладваното от Иванка Д. Дрингова Въззивно гражданско дело № 20213100501010 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по **въззивна жалба вх. № 279378/22.03.2021г.** от Д. Р. К., ЕГН ***** от гр. Суворово, със съдебен адрес адв. Г.Г., гр. София, ул. П.Д. №10 , срещу решение № 260881 от 12.03.2021г., постановено по гр.дело № 16411/2020г. на ВРС, XXI-ви състав, с което са отхвърлени предявените от въззивника срещу Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, Булстат 000082944, с административен адрес гр. Суворово, област Варна, бул. Възраждане №11, представлявано от директора Б.Б., обективно съединени искиове с правно основание чл.344, ал.1, т.1, т.2 и т.3 от КТ.

В жалбата е изложено становище за неправилност на решението, като несъобразено с правото на ЕС. Счита, че работодателят няма право да прекрати едностранно, с предизвестие, трудовото правоотношение с учител в хипотезата на т. нар. „ранно пенсиониране“. Отправеното искане е за отмяна на обжалваното решение и за постановяване на друго, с което да се уважат предявените искиове. Претендира се и присъждане на сторените разноски пред двете инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор от насрещната страна по жалбата, в който е изразено становище за неоснователност на оплакванията срещу постановеното решение, което намира за правилно и законосъобразно. Моли за потвърждаване на решението и за присъждане на разноски.

За да се произнесе по спора, съдът съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по предявени обективно кумулативно съединени искиове с правно основание чл. 344, ал.1, т. 1, 2 и 3 от КТ от Д. Р. К. срещу Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, за признаване уволнението на ищеца със Заповед №

РД-07-65/26.10.2020г. на началника на Регионално управление на образованието – Варна за незаконно, неговата отмяна и възстановяване на предишната работа, както и осъждане на ответника да заплати парично обезщетение в брутен размер на 14249,88 лв., за периода, през който ищецът е останал без работа, но не повече от 6 месеца, ведно със законната лихва върху главницата считано от депозиране на исковата молба в съда – 21.12.2020г. до окончателно изплащане на задължението.

Ищецът твърди, че е заемал длъжността „директор“ в ответното учебно заведение, както и че трудово правоотношение между страните е прекратено със заповед № РД-07-65/26.10.2020г. на началника на Регионално управление на образованието – Варна, връчена му на 12.11.2020г. Ищецът намира процесната заповед за незаконосъобразна по следните съображения: Счита, че за работодателя не е налице законова възможност за прекратяване по негова инициатива трудовото правоотношение с работника или служителя при придобиване правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69в от КСО. Ищецът е депозирал предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение вх.№ 613-163/22.10.2020г., което в последствие е оттеглил. Незаконосъобразно работодателят, на 26.10.2020г., е отправил предизвестие за прекратяване на трудовия договор с ищеца, което било получено от ищеца едва на 12.11.2020г., на която дата му е връчена и процесната заповед. Счита, че правото на ранно пенсиониране е само на работника, а не на работодателя.

В срока по чл. 131 ГПК е депозиран писмен отговор от ответника, с който предявените искове се оспорват по основание и размер. Поддържат се възражения, че съобразно приложимата редакция на чл. 328, ал.1, т.10 от КТ за работодателя е предвидена възможност да прекрати с предизвестие ТПО с работника или служителя при придобиване на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст, включително и в хипотезата на т.нар. „ранно пенсиониране“, не само при придобиване на правото на „пълна“ пенсия в общата хипотеза на чл. 68 от КСО. Не се оспорва, че със заповед № РД-07-65/26.10.2020г. на началника на Регионално управление на образованието –Варна е прекратено трудовото правоотношение на ищеца, който е заемал при работодателя длъжността „директор“. Посочва, че трудовото правоотношение е прекратено на 12.11.2020г. с процесната заповед в хипотезата на чл. 69 б“в“ КСО. Към тази дата ищецът е отговарял на законовите изисквания да има навършени 61 години и 3 месеца, като и учителски стаж в продължение на 30 години и осем месеца. Посочва, че възрастта е навършена още към 26.10.2020г., а общият учителски стаж на ищеца възлиза на 36 години и 4 месеца. При тези възражения и с оглед редакцията на чл. 328, ал.1, т.10, пр.1-во КТ след 01.01.2016г. намира, че и за работодателя е предвидена възможност за прекратяване на трудовото правоотношение при т.нар. „ранно пенсиониране“. Ищецът е депозирал предизвестие вх. № 613-163/22.10.2020г., в което е посочил, че е придобил право на ранно пенсиониране по реда на чл. 69в, ал.1 КСО, с което отправя двумесечно предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение, считано от 26.10.2020г., на осн. чл. 326, ал.1 КТ. Датата на издаване на заповедта е 26.10.2020г., която дата съвпадала с датата посочена от ищеца, на която той заявил, че ще се яви пред РУО – Варна за получаване на препис от нея. Излага възражения, като посочва, че последен пълен отработен месец при работодателя е месец август 2020г., за който е получено БТВ в размер на 2444,98 лв. За месеците септември и октомври ищецът е ползвал платен годишен отпуск.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е намерил предявените искове за неоснователни и ги е отхвърлил.

Варненският окръжен съд, с оглед наведените оплаквания и след преценка на събраните доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Видно от приложеното трудово досие на ищеца, между страните е сключен трудов договор №РД-12/1991/10.07.1998г., по силата на който, Д.К. е заемал длъжността „директор“ в ответното учебно заведение.

В първото съдебно заседание по делото между страните е прието за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че трудовото правоотношение между страните е прекратено на 12.11.2020г.; че след направеното от ищеца искане за прекратяване на ТПО е последвало оттегляне на това искане, както и че към момента на прекратяване на ТПО ищецът е имал 36г. и 4м. трудов стаж. Посочените обстоятелства се установяват и с представени писмени документи.

С предизвестие №0613н165/26.10.2020г., началникът на РУО-Варна е отправил искане за прекратяване на трудовото правоотношение с ищеца, на осн. чл. 328, ал.1, т.10 КТ, поради придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Срокът за предизвестие посочен в искането е определен в размер на 2 месеца, съобразно чл.29 от КТТ за системата на предучилищното и училищно образование. Предизвестието е получено на 12.11.2020г.

Със заповед № РД-07-65/26.10.2020г. на началника на Регионално управление на образованието – Варна е прекратено трудовото правоотношение на ищеца, считано от датата, следваща датата на изтичане срока на предизвестието, по отношение на заеманата от него длъжност „директор“ на Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, гр. Суворово. В заповедта се сочи, че същата е връчена на служителя на 12.11.2020г., както и на ищеца да се заплати обезщетение за неспазен срок на предизвестие в размер на два месеца и обезщетение за неползван платен годишен отпуск.

Представена е трудова книжка № 611486, от която се установява, че последно заемано от ищеца трудово правоотношение на длъжността „директор“ е прекратено на осн. чл. 328, т.1, т.10 от КТ, след което удостоверяване липсват други вписвания.

От заключението на в.л. Д.П. по проведената съдебно – счетоводна експертиза се установява, че размерът на трудовото възнаграждение на ищеца за последния пълен отработен месец преди прекратяване на трудовото правоотношение възлиза на 2444,98 лева, като обезщетението за оставане без работа за периода от 13.11.2020г. до датата (26.02.2021г.), на която е прието заключението по назначената експертиза възлиза на 8609,83 лева.

Гореизложената фактическа обстановка обуславя следните правни изводи:

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл.269, ал.1 изр.второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Съобразно действащото трудово законодателство е възприет принципа за законоустановеност на основанията за уволнение, което означава, че работодателят може да упражни потестативното си право да прекрати трудовия договор само при съблюдаване на определени фактически състави, въздигнати от законодателя като предпоставки за уволнение. Законодателят е определил лимитивно основанията, което означава, че работодателят може да прекрати трудовия договор само на някое от изрично предвидените в КТ основания, с или без предизвестие. Уредбата на прекратяване на трудовите правоотношения по инициатива на работодателя на безвиновните основания за уволнение се регламентира от съставите на чл. 328, ал. 1 от КТ т. 1 - 12. Основанията за уволнение представляват определени от закона юридически факти, възникнали след сключването на трудовия договор, при наличието на които уволнението може да бъде извършено.

Съобразно разпоредбата на чл.328, ал.1, т.10 от КТ (изм. - ДВ, бр. 2 от 1996 г., доп., бр. 28 от 1996 г., изм., бр. 25 от 2001 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 7 от 2012 г., бр. 54 от 2015 г., в сила от 17.07.2015 г.), в редакцията към датата на процесното уволнение, работодателят може да прекрати трудовия договор, като отправи писмено предизвестие до работника или

служителя в сроковете по чл. 326, ал. 2 при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, при навършване на 65-годишна възраст – за професори, доценти и доктори на науките, освен в случаите на § 11 от ПЗР на ЗВО. Основанието за уволнение по цитираната норма е придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

В конкретния случай работодателят е обективирал волеизявление за прекратяване на трудовото правоотношение с въззивникът на основание чл.328, ал.1, т.10 от КТ, чрез отправянето на писмено предизвестие, връчено на 12.11.2020г. Правно релевантно към предмета на въззивната проверка е дали към датата на отправяне на писменото предизвестие в полза на въззиваемия е съществувало потестативното право за прекратяване на ТПО и дали същото е надлежно упражнено. Прекратяването на трудовия договор на посоченото основание е обективно и безвиновно, което предполага необходимост работодателят да докаже единствено, че работникът е придобил правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст след сключването на трудовото правоотношение.

Спорния въпрос между страните е дали това основание визира само правото на „пълно“ пенсиониране или и правото на „ранно“ пенсиониране. Съобразно чл.68, ал.1 и ал.2 от КСО, в редакцията му от 01.01.2016г. право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се придобива при навършване на възраст 60 години и 10 месеца от жените и 63 години и 10 месеца от мъжете и осигурителен стаж 35 години и 2 месеца за жените и 38 години и 2 месеца за мъжете. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година, както следва: 1. до 31 декември 2029 г. възрастта за жените се увеличава с по 2 месеца за всяка календарна година, а от 1 януари 2030 г. – с по 3 месеца за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст; 2. до 31 декември 2017 г. възрастта за мъжете се увеличава с 2 месеца, а от 1 януари 2018 г. – с по 1 месец за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст. (2) От 31 декември 2016 г. осигурителният стаж по ал. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на осигурителен стаж 37 години за жените и 40 години за мъжете.

С разпоредбата на чл.68а от КСО е предвидено възможността за ранно пенсиониране, а с чл.69в от същия кодекс – условията за ранно пенсиониране на учителите. Последната разпоредба е специална спрямо общата норма за пълна пенсия по чл.68 от КСО и спрямо общата такава за ранно пенсиониране – чл.68а от КСО. Съдебната практика приема, че след измененията на относимата нормативна уредба от 01.01.2016г., с разпоредбите на КСО за ранно пенсиониране е уредено лично субективно право на работниците и служителите, поради което то не може да се упражни от работодателя. Аргумент в тази насока е създаването на новата т.10а /ДВ, бр.98/2015г./ на чл.328, ал.1 от КТ, съгласно която работодателят може да прекрати ТПО с предизвестие когато на работника или служителя е отпусната пенсия в намален размер по чл.68а от КСО. В унисон с посочената практика е и последвалото изменение на чл.328, ал.1, т.10 от КТ /ДВ, бр.107/2020г./, целящо да внесе яснота в тълкуването на правната норма, с което изрично са изключени случаите на ранно пенсиониране при учителите /в този смисъл решение № 123/30.05.2017г. на ВКС, I V г.о., решение №43/22.07.2019г. на ВКС, III г.о., определение №5/07.01.2021г. на ВКС, III г.о., определение №177/12.03.2021г. на ВКС, III г.о. и др./.

В конкретния случай, между страните е безспорно обстоятелството, че към датата на прекратяването на съществувалото помежду ТПО – 12.11.2020г., ищецът е навършил 61 години и 3 месеца и е имал 36г. и 4м. трудов стаж, т.е. били са налице условията за ранно пенсиониране по чл.69в от КСО, но не и за пълно такова по чл.68 от Кодекса. Липсват твърдения, съответно доказателства, на ищеца да е отпусната пенсия по чл.68а от КСО. Следователно, работодателят незаконосъобразно е прекратил ТПО на основание чл.328, ал.1, т.10 от КТ.

По изложените съображения предявеният иск с правно основание чл.344, ал.1, т.1 от

КТ за признаване на уволнението за незаконно и неговата отмяна се явява основателен и следва да бъде уважен.

Основателността на главния иск обуславя извод за основателност и на иска с правно основание чл.344, ал.1, т.2 от КТ за възстановяване на въззиваемата на заеманата преди уволнението длъжност „директор“.

По отношение на иска с правно основание чл. 344, ал.1, т.3 вр. чл. 225, ал.1 от КТ настоящият съдебен състав намира следното: Признаване на уволнението на работника за незаконно и неговата отмяна е предпоставка за присъждане на обезщетението по чл. 225, ал. 1 от КТ. Освен това е необходимо наличието на подлежаща на обезщетение вреда и причинна връзка между незаконното уволнение и оставането на работника без работа. Следователно, в тежест на ищеца е да докаже, че е останал незаает по трудово правоотношение след незаконното уволнение за претендирания период. От представените по делото доказателства се установява, че заповедта за прекратяване на трудовия договор е връчена на ищцата на 12.11.2020г. Следователно и съгласно разпоредбата на чл.335, ал.2, т.2 от КТ, от тази дата е настъпило и прекратяването на трудовото правоотношение. Към трудовото досие на ищеца е приложено заверено копие на трудовата му книжка, с последно записване на процесното прекратяване на ТПО с ответника. Установи се, че въззиваемият не е полагал труд по трудово правоотношение при друг работодател след незаконното му уволнение, поради което му се дължи обезщетение за принудителна безработица за периода от датата на уволнението – 12.11.2020г. до датата на приключване на устните състезания пред първата инстанция – 26.02.2021г. Съобразно заключението на вещото лице последното полученото от ищеца брутно трудово възнаграждение преди уволнението за пълен отработен месец е 2444,98 лв., а дължимото възнаграждение за периода от 12.11.2020г. до 26.02.2021г. е в размер на 8629,83 лв. Искът следва да се уважи до посочения от вещото лице размер и да се отхвърли за горницата от уважения до претендирания размер на обезщетението 14249,88 лв.

Като е достигнал до различни правни изводи първоинстанционният съд е постановил неправилен и незаконосъобразен акт, който следва да бъде отменен и да се постанови отмяна на обжалваното уволнение, възстановяване на ищеца ан заеманата длъжност преди уволнението и да се осъди ответника да заплати на ищеца обезщетение за принудителна безработица вследствие на незаконосъобразното уволнение в размер на 8629,83 лв. За разликата от 8629,83 лв. до претендираното обезщетение от 14249,88 лв., решението следва да бъде потвърдено.

Предвид изхода на спора, първоинстанционното решение следва да бъде отменено и в частта за разноските. Ответникът следва да заплати на ищеца сторените разноски пред първата инстанция в размер на 500 лв., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение. Доколкото същото е под минимума по чл.7, ал.1, т.1 от Наредба №1/2004г., настоящият състав намира, че е договорено само за неопценяемите иски по чл.334, ал.1, т.1 и т.2 от КТ. За оценяемия иск не е уговорено отделно възнаграждение по Наредбата, поради което не се налага редуциране съобразно уважената част на иска по чл.344, ал.1, т.3 от КТ. По аналогични съображения, претендираните разноски от въззивника за въззивната инстанция са в размер на 300 лв., които следва да се репарират от въззиваемата страна, или общо 800 лв. за двете инстанции.

Ответната страна е претендирала адвокатско възнаграждение по иска с правно основание чл.344, ал.1, т.3 от КТ в размерна 1000 лв., срещу което ищецът е релевирал своевременно възражение за прекомерност, което съдът преценил като основателно. Минималното дължимо и определено по реда на чл.7, ал.2, т.4 от Наредба №1/2004г. е в размер на 957,50 лв., поради което претендираното от ответника следва да се редуцира до минималния размер. Пред въззивната инстанция въззиваемият е поискал точно 957,50 лв.Предвид изхода на спора по този иск, ищецът/въззивник следва да заплати на

ответника/въззиваем разноски в размер на по 377,63 лв. за всяка инстанция, или общо 755,26 лв.

Воден от горното, съставът на Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260881 от 12.03.2021г., постановено по гр.дело № 16411/2020г. на ВРС, XXI-ви състав, с което са отхвърлени предявените от въззивника срещу Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, Булстат 000082944, с административен адрес гр. Суворово, област Варна, бул. Възраждане №11, представлявано от директора Б.Б., обективно съединени иски с правно основание чл.344, ал.1, т.1 и т.2, иска с правно основание чл.344, ал.1, т.3 от КТ за сумата от 8629,83 лв., както и частта за разноските

И ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ПРИЗНАВА ЗА НЕЗАКОННО И ОТМЕНЯ уволнението на Д. Р. К., ЕГН ***** от гр. Суворово, извършено на осн. чл.328, ал.1, т.10 от КТ със заповед № РД-07-65/26.10.2020г. на началника на Регионално управление на образованието – Варна, на осн. чл. 344, ал.1, т.1 от КТ.

ВЪЗСТАНОВЯВА Д. Р. К., ЕГН ***** от гр. Суворово на заеманата преди уволнението длъжност „директор“ на Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“ -гр. Суворово, на осн. чл. 344, ал.1, т.2 от КТ.

ОСЪЖДА Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, Булстат 000082944, с адм. адрес гр. Суворово, област Варна, бул. Възраждане №11 да заплати на Д. Р. К., ЕГН ***** от гр. Суворово сумата от **8629,83 лв. /осем хиляди шестстотин двадесет и девет лева и осемдесет и три стотинки/**, представляваща обезщетение за оставане без работа през периода от 12.11.2020г. до 26.02.2021г., на основание чл. 344, ал.1, т.3 вр. чл. 225, ал.1 от КТ, ведно със законната лихва от предявяване на иска – 21.12.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260881 от 12.03.2021г., постановено по гр.дело № 16411/2020г. на ВРС, XXI-ви състав, **в частта**, с която е отхвърлен иска с правно основание чл.344, ал.1, т.3 от КТ за разликата от 8629,83 лв. до претендираното обезщетение от 14249,88 лв.

ОСЪЖДА Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, Булстат 000082944, с адм. адрес гр. Суворово, обл. Варна, бул. Възраждане №11 да заплати на Д. Р. К., ЕГН ***** от гр. Суворово сумата от **800 лв. /осемстотин лева/**, представляваща направени съдебно деловодни разноски пред двете инстанции, на основание чл.78, ал.1 от ГПК.

ОСЪЖДА Д. Р. К., ЕГН ***** от гр. Суворово да заплати на Средно училище „Никола Йонков Вапцаров“, Булстат 000082944, с адм. адрес гр. Суворово, обл. Варна, бул. Възраждане №11, сумата от **755,26 лв. /седемстотин петдесет и пет лева и двадесет и шест стотинки/**, представляваща направени съдебно деловодни разноски пред двете инстанции, на основание чл.78, ал.3 от ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок, считано от датата, на която съдът е посочил, че ще обяви решението си – 01.06.2021г.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____